

بررسی و شناسایی علل تأخیر در پروژه‌های تونلسازی مطالعه موردی: آزاد راه تهران - شمال

محمدجواد حسینی مهر*، محمد عطایی، مرتضی جواد اصطهباناتی، امیر فرزاد دانشفر

- ۱- دانشجوی کارشناس ارشد دانشگاه صنعتی شاهرود* hhasanimehr7@gmail.com
- ۲- استاد دانشگاه صنعتی شاهرود دانشکده معدن، نفت و ژئوفیزیک Ataei@shahroodut.ac.ir
- ۳- استادیار دانشگاه صنعتی شاهرود، دانشکده معدن، نفت و ژئوفیزیک mortezejavadi@gmail.com
- ۴- مهندسین مشاور ره آور منطقه یک آزاد راه تهران - شمال A_Danashfar@yahoo.com

چکیده

تأخیر زمان عملیات یکی از مهم‌ترین پدیده‌های رایج در پروژه‌های عمرانی می‌باشد. این مسأله، در پروژه‌های ساده ساختمانی تا پیچیده-ترین آن‌ها نظیر پروژه‌های تونل‌سازی، سدسازی و نیروگاه‌های هسته‌ای رخ می‌دهد. در این مقاله به بررسی و شناسایی علل تأخیر در پروژه‌های تونلسازی برای دستیابی به چارچوب کلی عوامل ایجاد کننده تأخیرات در ساخت یک تونل پرداخته شده است. برای این منظور با مطالعه اسناد، مدارک، گزارشات و مصاحبه با متخصصان در تعدادی از تونل‌های منطقه یک آزادراه تهران-شمال و بررسی پروژه‌های تونلسازی و عمرانی در نقاط مختلف جهان عوامل موثر بر تأخیر در پروژه‌های تونلسازی بررسی و شناسایی شده است. با بررسی دقیق این عوامل را بر اساس منشا ایجاد کننده به ۷ دسته تقسیم می‌شوند که می‌توان آن‌ها را به شرایط سیاسی، جغرافیایی و محیطی، ویژگی‌های سازه و شرایط اجتماعی خاص آن کشور نسبت داد.

واژه‌های کلیدی: تأخیرات، تونلسازی، آزاد راه تهران - شمال، بررسی و شناسایی.

۱- مقدمه

تغییرات در برنامه‌های پیش بینی شده یکی از واقعیت‌های پروژه‌های ساخت است. مدیریت ضعیف این تغییرات ممکن است باعث تأثیر منفی بر زمان و هزینه پروژه شود. تأخیر را می‌توان حد فاصل مدت زمان برنامه ریزی شده و مدت واقعی فعالیت‌های پروژه تعریف کرد. بطور کلی یکی از شاخصه‌های مهم ارزیابی پروژه‌های عمرانی اجرای به موقع و بدون تأخیر آن‌ها است. تأخیر در زمان برنامه ریزی شده و افزایش هزینه مازاد بر هزینه‌های برآورد شده معمولاً آغازی بر تأثیرات منفی در رشد اقتصاد ملی، زیان‌های مالی عمده و بازگشت به عقب در صنعت ساخت است.

شناسایی عوامل ایجاد کننده وقفه‌ها در طول ساخت یک پروژه عمرانی می‌تواند باعث برآورد دقیق‌تر زمان اتمام پروژه می‌شود و کمک می‌کند تا پیش از شروع یک پروژه بسیاری از اتفاقاتی که وقوع آن‌ها باعث اتلاف وقت و هزینه می‌شود جلوگیری لازم به عمل آید. علل ایجاد تأخیرات در پروژه‌های عمرانی با دید کلی بسیار